

XXV ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ВТОРА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневникъ

Откриване и 1. заседание

Понеделникъ, 28 октомври 1940 г.

(Открито въ 16 ч. 20 м.)

Библиотека

Историческа библиотека БКГ

5405

Председателствувалъ председателъ Николай Логофетовъ.

Секретари: Георги Михайловъ и Атанасъ Цветковъ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Тронно слово при откриване на сесията (Прочитане отъ Н. В. Царя)	4
Водосветъ по случай откриването на сесията	5
Съобщения:	
1. Предложения	5
2. Законопроекти	9
Дневенъ редъ за следващото заседание	6

Къмъ 15 ч. публиката започна да заема мѣстата си въ ложитѣ, галеритѣ и една частъ въ заседателната зала, встрани отъ банкитѣ на народнитѣ представители.

Въ 15 ч. 40 м. дойде почетна рота съ знаме и се строи предъ Народното събрание западно отъ стълбището.

На лѣвия флангъ на ротата се строи висшитѣ г-да офицери отъ софийския гарнизонъ, а частъ отъ тѣхъ заеха мѣста отдѣлно и отдѣсно по стълбището.

Въ 15 ч. 45 м. пристигнаха г-да министритѣ, членоветѣ на дипломатическото тѣло, бивши министри и председатели на Народното събрание и представители на Св. Синодъ: намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ, видинскиятъ митрополитъ г-нъ г-нъ Неофитъ, софийскиятъ митрополитъ г-нъ г-нъ Стефанъ, врачанскиятъ митрополитъ г-нъ г-нъ Паисий и варненскиятъ митрополитъ г-нъ г-нъ Йосифъ.

Въ 15 ч. 50 м. народнитѣ представители започнаха да влизатъ въ залата и да заематъ мѣстата си. Софийскиятъ митрополитъ г-нъ г-нъ Стефанъ влѣзе въ залата и застана предъ дѣлната стълба, водеща къмъ председателското мѣсто.

Въ 15 ч. 55 м. пристигна съ автомобилъ Негово Царско Височество Князь Кирилъ Преславски, придруженъ отъ свита, посрещнатъ на стълбището отъ началника на протокола при Министерството на външнитѣ работи и на изповѣданията г-нъ Илия Бѣлиновъ.

При влизането му въ Събранието, Негово Царско Височество Князь Кирилъ бѣ посрещнатъ отъ: председателя на Народното събрание г-нъ Никола Логофетовъ, министъръ-председателя и министъръ на народното просвѣщение г-нъ Богданъ Филевъ, министра на външнитѣ работи и на изповѣданията г-нъ Иванъ Поповъ, министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве г-нъ Петъръ Габровски, министра на финанситѣ г-нъ Добри Божиловъ, министра на правосъдието г-нъ Василъ Митакъ, министра на войната г-нъ генералъ Теодоси Даскаловъ, министра на търговията, промишлеността и труда г-нъ д-ръ Славчо Загоревъ, министра на земедѣлието и държавнитѣ имоти г-нъ Иванъ Багряновъ, министра на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството г-нъ Димитъръ Василевъ, министра на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ г-нъ Иванъ Горановъ, подпредседателитѣ на Народното събрание г-да Никола Захариевъ и Димитъръ Пешевъ.

Негово Царско Височество Князь Кирилъ се рѣжувъ съ членоветѣ на бюрото на Народното събрание, съ г-нъ министъръ-председателя и съ другитѣ г-да министри.

Негово Царско Височество Князь Кирилъ влѣзе съ свитата си въ царската ложа на заседателната зала.

Точно въ 16 ч. пристигна съ автомобилъ Негово Величество Царьтъ, последванъ отъ гражданската и военната си свита, посрещнатъ съ „За почестъ“ отъ почетната рота и отъ началника на протокола г-нъ Илия Бѣлиновъ предъ стълбището на Събранието.

При влизането му въ предверието на Събранието, Негово Величество Царьтъ бѣ посрещнатъ отъ бюрото на Народното събрание и г-да министритѣ, наредени въ стѣпния редъ, въ който посрещнаха Негово Царско Височество Князь Кирилъ. Негово Величество Царьтъ се рѣжувъ последователно съ членоветѣ на бюрото на Народното събрание, съ г-нъ министъръ-председателя и съ другитѣ г-да министри.

Негово Величество Царьтъ влѣзе въ заседателната зала, предшествуванъ отъ подпредседателитѣ на Народното събрание г-да Димитъръ Пешевъ и Никола Захариевъ, г-да министритѣ, г-нъ министъръ-председателя и председателя на Народното събрание г-нъ Никола Логофетовъ, последванъ отъ гражданската и военната си свита и отъ висшитѣ г-да офицери, наредени при посрещането му отъ дветѣ страни на стълбището предъ входа, които следъ влизането на Негово Величество Царя въ залата застанаха въ залата до входнитѣ врати.

Влизането на Негово Величество Царя въ залата бѣше обявено отъ председателя на Народното събрание г-нъ Никола Логофетовъ съ думитѣ:

„Г-да народни представители! Негово Величество Царьтъ.“

Въ този моментъ Негово Царско Височество Князь Кирилъ, дипломатическото тѣло, всички г-да народни представители и публиката стояха прави. Г-да народнитѣ представители и публиката бурно и продължително рѣжкоплѣскаха и викаха „ура“.

Негово Величество Царьтъ, върѣдъ шумни овации, последванъ отъ свититѣ си, се отправи презъ лѣвата пѣтека (гледано отъ председателското мѣсто) въ центъра на залата къмъ царския тронъ, а г-да министритѣ и членоветѣ на бюрото на Народното събрание, начело съ председателя на Народното събрание, се отправиха презъ дѣлната пѣтека въ центъра на залата и застанаха отдѣсно на трона, като председателъ на Народното събрание застана близу до трона, министъръ-председателъ и другитѣ г-да министри застанаха по реда имъ въ конституцията, а до тѣхъ подпредседателитѣ на Народното събрание и софийскиятъ митрополитъ г-нъ г-нъ Стефанъ.

Негово Величество Царът застана пред царския тронъ празъ, а гражданската и военната Му свити отлѣво на трона. При изкачането на Негово Величество до трона и заставането Му предъ него овацитѣ продължиха още по-оживено.

Следъ стихване на овацитѣ Негово Величество Царътъ подаде шапката и едната си ръкавица на началника на канцеларията на Негово Величество г-нъ Павелъ Груевъ. Последниятъ даде на Негово Величество Царя папката съ тронното слово и Той го прочете.

Тронното слово има следното съдържание:

„Г-да народни представители!

Щастливъ съмъ, че ви виждамъ днесъ отново събрани въ тая свещена сграда и съ истинска радостъ ви приветствувамъ съ добре дошли.

Г-да народни представители!

Съ особено задоволство констатирамъ, че следваната досега външна политика даде щастиви резултати. На 7 септември т. г. правителствата на България и Румъния подписаха въ Крайова единъ договоръ, по силата на който Южна Добруджа отново се върна въ предѣлитѣ на Българското Царство („Ура!“ и ржкоплѣскания). Това събитие се посрещна отъ цѣлия български народъ съ избликъ на дълбока радостъ. И вие, г-да народни представители, одобрихте единодушно този договоръ въ минатата извънредна сесия на Народното събрание, като станехте изразители на чувствата на народа и на неговата признателностъ къмъ великитѣ зодачи на Германия и Италия за инициативата и приятелското имъ съдействие при уреждането на добруджанския въпросъ („Ура!“ и ржкоплѣскания). Това обстоятелство затвърдява още повече приятелскитѣ връзки, които съществуватъ между насъ и тия две велики сили. Радостта на българския народъ бѣше толкова по-силна, че разрешението на въпроса за Южна Добруджа стана по миренъ начинъ който създава условия за възстановяване на традиционнитѣ връзки между България и Румъния и за едно по-тѣсно сътрудничество помежду имъ. Отношенията ни съ Югославия и Турция се възобновяватъ отъ договоритѣ, които ни свързватъ съ тѣхъ. Съ Съветския съюзъ нашитѣ политически и стопански отношения продължаватъ да се развиватъ щастливо. Като поддържа отношенията си и съ останалитѣ държави, споредъ съществуващитѣ днесъ възможности, правителството, облегнато на довѣрието на народа, ще положи всички усилия, за да запази спокойствието на страната и да защити нейнитѣзени интереси! („Ура!“ и ржкоплѣскания)

Г-да народни представители!

Политиката на единение, законностъ и отзивчивостъ къмъ нуждитѣ и болкитѣ на народа продължава да бѣде една отъ основнитѣ задачи на управлението. Наредъ съ усилията за избѣгване на неоправдано поскъпване, за подпомагане на нуждаещитѣ се и на пострадалитѣ отъ обществени бедствия, полагатъ се особени грижи, чрезъ прилагане на разумни и строги мѣрки, за претозтрояване и отстраняване на спекулата и на зловредни и противодържавни влияния.

Грижитѣ за нарочното здраве, благодарение на по-голѣмитѣ кредити, бѣха увеличени и насочени главно къмъ осигуряване на здравна помощъ за селското население и безплатно лѣкуване на беднитѣ.

Г-да народни представители!

Взетитѣ мѣрки за засилване на народната отбрана и пълната готовностъ на всѣки българинъ да пази независимостта на страната, ни, даватъ основание да гледаме съ спокойствие на бъдещето („Ура!“ и ржкоплѣскания).

Г-да народни представители!

Въпреки твърде значителнитѣ извънредни разходи, налагащи се постоянно отъ усложненото международно положение, държавнитѣ финансии на страната, макаръ и съ голѣми усилия, се държатъ уравновесени, здрави и въ пълна хармония съ праведната стабилна стопанска, финансова, кредитна и парична политика.

Наредъ съ това, полагатъ се всички грижи за по-голѣма рационализация, социална справедливостъ и опростотворяване въ понасянето на данъчнитѣ тежести, като се влага и възможниятъ за момента творчески елементъ при подпомагането на полезнитѣ и навременни стопански, благоустройствени, културни и социални инициативи.

Г-да народни представители!

Стопанскиятъ животъ въ Европа се намира все още подъ знака на войната. Дълбокитѣ промѣни, които настѣпиха въ стопанствата на другитѣ народи, не можаха да не се отразятъ и върху българското народно стопанство.

За да се запазятъ реалнитѣ доходи на всички съсловия, правителството допуща да се повишатъ умѣрено и съответно ценитѣ на земеделскитѣ произведения и надницитѣ на работницитѣ, а за идната година ще увеличи заплатитѣ и на държавнитѣ служители.

Г-да народни представители!

Българското земедѣлие, проявявайки голѣма способностъ за приспособление къмъ бързо промѣнящитѣ се стопански условия, постигна нови успѣхи въ развитието на своитѣ производствени сили. Правителството ще положи нови усилия за напредъка на земедѣлието, съ огледъ на голѣмитѣ задачи, които днешното време му поставя.

Опрѣна на българското земедѣлие и на българската индустрия, външната ни търговия за ази своитѣ мирно-временни размѣри, въпреки прекъсването на презморскитѣ съобщения.

Г-да народни представители!

Презъ текущата сесия на Народното събрание правителството ще предложи на зашето обсъждане и одобрение редица законодателни мѣроприятия за насърчение на производителнитѣ сили на народа и за всеобщия напредъкъ на страната.

Г-да народни представители!

Увѣренъ, че вашитѣ усилия ще бждатъ всецѣло отдадени на народополезна дейностъ, призовавамъ Божието благословение върху вашия трудъ и, като ви пожелавамъ успѣшно и ползотворно законодателстване, обявявамъ втората редовна сесия на XXV-то обикновено Народно събрание за открита.

Да живѣе България! (Възгласи „Ура!“ и продължителни бурни ржкоплѣскания)

София, 28 октомври 1940 г.

На първообразното съ собствената на Негово Величество рѣка написано:

Борисъ III.

Приподписали,

Председателъ на Министерския съветъ, министъръ на народното просвѣщение:

Проф. Б. Филовъ

Министъръ на външнитѣ работи и на изповѣданията:

Ив. Поповъ

Министъръ на вътрешнитѣ работи и народното здраве:

П. Габровски

Министъръ на финанситѣ: Д. Божиловъ.

Министъръ на правосъдието: В. Митакъвъ.

Министъръ на войната:

генералъ-лейтенантъ Т. Даскаловъ

Министъръ на търговията, промишлеността и труда:

Д-ръ Сл. Загоръвъ

Министъръ на земедѣлието и държавнитѣ имоти:

Ив. Багряновъ.

Министъръ на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството:

Инж. Д. Василевъ

Министъръ на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ:

Д-ръ Ив. Горановъ

Прочитането на тронното слово бѣ изслушано отъ всички присѣдстващи въ залата прави и изпратено съ продължително и мощно „Ура“ и бурни ржкоплѣскания отъ г-да народнитѣ представители и публиката.

Негово Величество Царътъ следъ това подаде папката съ тронното слово на г-нъ Павелъ Груевъ, взе си шапката и ръкавицата и всрѣдъ бурни и продължителни овации отъ г-да народнитѣ представители и публиката мина презъ дѣлната пѣтека на залата, последванъ отъ председателя на Народното събрание г-нъ Никола Логофетовъ, отъ министъръ-председателя г-нъ Богданъ Филовъ, отъ министритѣ по реда на конституцията, отъ подпредседателитѣ на Народното събрание, отъ гражданската и военната Му свити и висшитѣ г-да офицери, които присѣдстваха въ залата при прочитането на тронното слово.

Преди да излѣзе отъ залата, Негово Величество Царътъ се спрѣ предъ Негово Високопреосвѣщенство софийския митрополитъ г-нъ г-нъ Стефанъ, комуто цѣлуна рѣка, а митрополитътъ Го благослови. При минаването

през залата Негово Величество Царът се ржквуа съ г-да народнитъ представители: Запрянь Клявковъ, Михаилъ Йововъ, Найдень Райновъ, Георги п. Стефановъ и Петъръ Савовъ.

Въ 16 ч. 15 м. Негово Величество Царътъ излѣзе отъ залата на Народното събрание. Негово Царско Височество Князь Кирилъ, придруженъ отъ свитата си и отъ началника на протокола при Министерството на външнитъ работи г-нъ Илия Бѣлиновъ, напусна царската ложа и се отправи къмъ предверието на Народното събрание.

Следъ краткъ разговоръ съ г-да министритъ и членоветъ на бюрото на Народното събрание, Негово Величество Царътъ и Негово Царско Височество Князь Кирилъ излѣзоха отъ предверието, съпроводени отъ членоветъ на бюрото на Народното събрание и отъ г-да министритъ до стълбището на Събраниято.

На площадката застанаха Негово Царско Височество Князь Кирилъ съ свитата, членоветъ на бюрото на Народното събрание и г-да министритъ.

Негово Величество Царътъ, придруженъ отъ министра на войната г-нъ генералъ Теодоси Даскаловъ, направи прегледъ и поздрави почетната рота, като се ржквуа съ висшитъ офицери. Следъ това Негово Величество Царътъ, последванъ отъ Негово Царско Височество Князь Кирилъ, отъ военната и отъ гражданската си свити, съ автомобили се отправиха за Двореца, изпратени съ виковете „Ура!“ отъ почетната рота и отъ хилядното гражданство.

Въ 16 ч. 25 м. членоветъ на бюрото на Народното събрание и г-да министритъ се завърнаха въ заседателната зала, посрещнати отъ народнитъ представители съ ржкоплѣскания, и застанаха предъ министерската маса.

Негово Високопреосвещенство софийскитъ митрополитъ г-нъ г-нъ Стефанъ, въ съслужение съ архимандритъ Стефанъ и седемъ души свещеници, извърши тържественъ водосветъ при участието на хора отъ софийската катедрала „Св. Недѣля“, подъ диригентството на г-нъ Милошевъ.

Следъ свършването на водосвета, Негово Високопреосвещенство произнесе речъ, следъ което поръси членоветъ на бюрото на Народното събрание, г-да министритъ и г-да народнитъ представители.

Въ 17 ч. 5 м. членоветъ на бюрото на Народното събрание и г-да министритъ заеха мѣстата си.

Председател Никола Логофетовъ: (Звъни) Има нуждитъ брой народни представители. Отварямъ първото заседание на втората редовна сесия на XXV-то обикновено Народно събрание.

Г-да народни представители! Имамъ да ви направя следнитъ съобщения.

Постъпили сѣ отъ Министерството на финанситъ:

Предложение за одобряване XV-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 20 септемврий 1940 г., протоколъ № 173, относно събирането на допълнително монополно право на картитъ за игра, снабдяването съ патенти за игри за развитъе, опредѣляне и заплащане на акциза на вината и материалитъ, отъ които се вари ракия, и опредѣляне и заплащане на патентитъ по таблици IX и X отъ закона за държавнитъ привилегии, акцизитъ и патентитъ въ Южна Добруджа;

Предложение за одобряване XIV-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 30 септемврий 1940 г., протоколъ № 173, относно обандероването на намиращия се въ Южна Добруджа кибритъ отъ чуждестраненъ (небългарски) произходъ, съ допълнителенъ държавенъ бандеролъ отъ 1 л. на всѣка кутийка и забраната на вноса, производството, държането и продажбата на всѣкакъвъ видъ машинки (запалки) и тѣхнитъ части, които могатъ да служатъ за палене, въ Южна Добруджа;

Предложение за одобряване XXX-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 24 септемврий 1940 г., протоколъ № 169, съ което се отмиъва I-то постановление на Министерския съветъ отъ 29 септемврий 1939 г., протоколъ № 155, одобрено отъ XXV-то обикновено Народно събрание презъ първата му редовна сесия въ третото заседание, държано на 29 февруарий 1940 г., относно разрешаването да се изваряватъ изцедени отъ мѣстата джибри отъ десертно грозде, както и отпадѣци отъ десертно грозде, презъ времето отъ 27 септемврий до окончателното привършване на общото измѣрване;

Предложение за одобряване на нѣкои министерски постановления и царски укази отъ 1940 г.;

Предложение за одобряване II-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 13 септемврий 1940 г., протоколъ № 162, относно разрешението за добиване на оцетъ и отъ фабриченъ (неплодовъ) спиртъ до новата реколта на виното — 1 декемврий 1940 г.;

Предложение за опрощаване на сумата 14.562.758 л., дължима отъ глоби, лихви и неиздължения на държавното съкровище, общинитъ, фондоветъ и пр. по изпълнителни дѣла отъ несъстоятелни и несъществуващи длъжници;

Предложение за опрощаване на сумата 7.363.646 л., дължима отъ глоби, лихви и неиздължения на държавното съкровище, общинитъ, фондоветъ и пр. по изпълнителни дѣла отъ несъстоятелни и несъществуващи длъжници;

Предложение за опрощаване на сумата 11.798.588 л., дължима отъ глоби, лихви и неиздължения на държавното съкровище, общинитъ, фондоветъ и пр. по изпълнителни дѣла отъ несъстоятелни и несъществуващи длъжници;

Законопроектъ за допълнение на членове 118 и 224 отъ закона за държавнитъ привилегии, акцизитъ и патентитъ;

Законопроектъ за облагане данъкоплатцитъ съ патентъ за 1941 бюджетна година;

Законопроектъ за измѣнение и допълнение на закона за стабилизирането на лева и за монетната циркулация въ царство България — „Държавенъ вестникъ“, брой 200, отъ 3 декемврий 1928 г., и брой 281, отъ 15 мартъ 1930 г.;

Законопроектъ за откупуване на недвижимъ имотъ за нуждитъ на Българската народна банка — Пернишка агентура;

Законопроектъ за измѣнение и допълнение на закона за пенситъ за изслужено време;

Законопроектъ за разрешаване да се поематъ задължения за доставки отъ министерствата на Войната, на Търговията, промишлеността и труда, на Общественитъ сгради, пътищата и благоустройството, на Желѣзницитъ, пошитъ и телеграфитъ — Главна дирекция на желѣзницитъ и пристанищата и Главната дирекция на пошитъ, телеграфитъ и телефонитъ — Българската земеделска и кооперативна банка, държавнитъ мини и Столичната голѣма община въ размѣръ на 2.090.500.000 л., платими за повече отъ три бюджетни години;

Законопроектъ за облагане съ прѣки данѣци жителитъ на Южна Добруджа и

Законопроектъ за измѣнение и допълнение на наредбата-законъ за създаване при сдружението на финансовитъ служители фондъ „За подпомагане при уволнение“.

Отъ Министерството на търговията, промишлеността и труда:

Законопроектъ за допълнение на чл. 10 отъ закона за осигуряване на снабдяването и регулиране на ценитъ;

Законопроектъ за измѣнение и допълнение на закона за експлоатацията на карьеритъ;

Законопроектъ за осигуряване на умственитъ работници;

Законопроектъ за непочтената конкуренция;

Законопроектъ за причисляването на нѣкои изкопаеми вещества отъ категорията на карьеритъ къмъ категорията на минитъ;

Законопроектъ за измѣнение на чл. 35, алинея първа, отъ закона за настаняване на работа и осигуряване при безработица и

Законопроектъ за допълнение на чл. 3, буква „в“, отъ наредбата-законъ за учредяване на статистически институтъ за стопански проучвания при Софийския държавенъ университетъ.

Отъ Министерството на желѣзницитъ, пошитъ и телеграфитъ:

Законопроектъ за стопански туризъмъ въ България.

Ще се раздадатъ на г-да народнитъ представители.

Г-да народни представители! Предстои ни да опредѣлимъ дневния редъ за утрешното заседание, на 29 октомврий т. г., 15 ч.

Председателството, въ съгласие съ правителството, ви предлага следния дневенъ редъ:

1. Изборъ на парламентарни комисии.
Първо четене на законопроектитъ:
2. За допълнение на чл. 10 отъ закона за осигуряване на снабдяването и регулиране на ценитъ.
3. За разрешаване да се поематъ задължения отъ министерствата на: Войната, Търговията, промишлеността и труда; Обществения сгради, пътищата и благоустройството; Желѣзницитъ, пошитъ и телеграфитъ (Главна дирекция на желѣзницитъ и пристанищата и Главна дирекция на пошитъ, телеграфитъ и телефонитъ); Българската земеделска и кооперативна банка; държавнитъ мини и Столичната голѣма община, въ размѣръ на 2.090.500.000 л., платими за повече отъ три бюджетни години.
4. За допълнение на членове 118 и 224 отъ закона за държавнитъ привилегии, акцизитъ и патентитъ.
5. За измѣнение и допълнение на закона за стабилизиранието на лева и за монетната циркулация въ царство

България („Държавенъ вестникъ“, брой 200, отъ 3 декемврий 1928 г., и брой 281, отъ 15 мартъ 1930 г.).

6. За облагане данъкоплатцитъ за 1941 бюджетна година.
7. За облагане съ прѣки данъци жителитъ на Южна Добруджа.
8. За измѣнение и допълнение на закона за експлоатацията на кариеритъ.
9. За причисляване на нѣкои изкопаеми вещества отъ категорията на кариеритъ къмъ категорията на минитъ.
10. За стопански туризъмъ въ България.

Коиито приематъ предложениия дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Затварямъ заседанието.

(Затворено въ 17 ч. 12 м.)

Председателъ: НИКОЛА ЛОГОФЕТОВЪ

Секретари: { ГЕОРГИ МИХАЙЛОВЪ
АТАНАСЪ ЦВѢТКОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: ДОНЧО ДУКОВЪ